

der er Forskel paa Omsorg for Sindsfygevæsenet og for de abnorme i fysisk Henseende, de døvstumme, blinde o. s. v., og saa dette Forhold. Jeg mener som sagt ikke, at der er en væsentlig Forskel, og det kunde stille sig naturligt, at Staten overtog det direkte, men det har den ikke gjort. Det har arbejdet sig frem ad privat Vej, og de Institutioner, der sørge for de aandsvage og tilhøde dem Plads, ere private Institutioner. Den ene ejes af en privat Mand, og den anden af en privat Stiftelse, og hvad har Staten gjort her? Den har støttet dem, den ene, de Kællerske Anstalter, med et stort Laan, som blev vedtaget, kan jeg sige, under begejstret Tilslutning fra begge Ting's Side. Det var under Kultusminister Fischer, og der er et Medlem, som nu er i Landstinget, som tog sig saa varmt af denne Sag, og under Indflydelse af en saa fremragende Personlighed som Professor Kæller blev dette betydelige Laan bevilget. Det er det, man har gjort en Gang for alle, og desforuden har man givet dem en indirekte Støtte, som ikke gives for disse Anstalters Skyld, men for Alumnernes, for Asylisternes Skyld, eller hvad man nu vil kalde dem. Man giver en Støtte til de Forældre, Bærger eller andre, som have Forjærg for disse, og som ønske, at de skulle indtræde i Anstalten, og som ikke selv kunne magte det. Man giver dem en pekuniær Støtte samtidig med, at Kommunerne gøre det. Staten siger til de døvstumme: I skulle her ind til Uddannelse, men det siger den ikke med Hensyn til de aandsvage, og som Folge deraf bliver der slet ikke Tale om, at det er de 4,000, som der findes, men kun om en Brøddel af dem — der er som sagt ikke nogen Tvang — og denne Brøddel vil netop ikke indbefatte de Tilfælde, hvor Familien ønsker at beholde dem hjemme, eller hvor de, der have Kærlighed eller Forjærg for dem, have ønsket at beholde dem hjemme. Det bliver netop kun dem, som Familien eller Bærger eller Forjærgerne i det hele ønske at saa paa denne Anstalt. Det, der nu foreslaaes, er at saa denne Bevilling hertil. Der foreslaas her for dette Ting at saa denne Bevilling forhøjet saaledes, at man er i Stand til at give denne Støtte til Eleverne, til de aandsvage Børn eller Asylisterne, og at give den i den Udstrækning, som disse private Institutioner have Rum for. Det er det, der er Tale om, og ikke mere, hvad enten det nu udtrykkes paa den Maade, at man tager en bestemt Sum, regnet ud efter Størrelsen af de Rum, der kan gives, eller paa den Maade, Udvalget har foreslaaet, at Summen anslaaes, medfører det ingen videre Forplig-

telser. Dette, at det anslaaes, gør det lettere, — og det er derfor, jeg tiltræder det — eller sætter os i Stand til mere at føje det efter den virkelige Trang; ulykkeligvis den Grænse, de forhaandenværende Lokaltiteter tilhøde, kommer jeg i ethvert Tilfælde ikke. Der er andre Spørgsmaal, og med Hensyn til dem, forbeholder jeg mig, naar Tiden kommer, og Forholdene gør det paa-trængende, at drage dem frem. Jeg har i Fjor, da jeg troede, der var Trang til Stede, forelagt et Forslag om Oprettelsen af et Skolehjem for aandsvage ved Vejle; det blev ikke vedtaget af dette Ting, og jeg har ikke fornøvet det, saa det foreligger ikke. I det andet Ting har jeg forelagt et Forslag om en Overtageelse fra Statens Side af de Kællerske Anstalter, hvilket i alt væsentlig ikke vil medføre større Udgifter for Staten, som dog har Laan i disse Anstalter, i alt Fald ingen pludselig Udbetaling, men det foreligger jo altsaa ikke for dette Ting, og det er jo meget muligt, at det slet ikke bliver til noget. Bliver det ikke til noget, og bliver Vejleanstalten ikke til noget, saa er det dermed for Tiden afgjort, at jeg ikke stiller større Krav til Staten end paa denne Konto, som gaar ud paa, at man kan være i Stand til at yde fattige aandsvage den Understøttelse, som de behøve for at kunne komme ind paa de Pladser, som de private Anstalter have aabnet for dem. Men der var en anden Række af Angreb, som fremkom under Forhandlingen, og det var paa selve disse eller i alt Fald paa den ene af disse private Anstalter, som det forekommer mig, egentlig ikke have haft deres Plads her, da det er private Anstalter, og Staten som sagt ikke støtter disse Anstalter, Vassegaarden, Ebberødgaard og de dertil hørende Institutioner paa anden Maade end igennem denne Konto, det vil altsaa sige meget indirekte. Jeg vil altsaa her blot nedlægge Indsigelse imod forskellige af de Angreb, som have fundet Sted, fordi de ere uberettigede. Naar man taler om, at det er Slotte, der bygges derude ved Ebberødgaard, og om, at det er en uforstandig Anvendelse, der er gjort osv., tror jeg, det er ganske uberettiget. Saadanne Anstalter maa, naar de skulle fyldestgøre deres Djemed, indrettes efter bestemte Formaal. At det bliver mere, naar man regner efter, til Udgift for den enkelte aandsvage end, hvad en Familie, der ikke trænger til saadan særegen Forjærg, kan beregne for hvert af sine Medlemmer, er selvfølgelig, det er akkurat det samme, der finder Sted ved enhver Sindsfygeanstalt; ethvert Hospital, for enhver Alumnepaa Døvstummeinstitutionen og for enhver Alumnepaa